

KAUPAN LIITTO

LAUSUNTO

14.1.2025

Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/29848/2024

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKALAIN MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Nyt lausuttavana oleva hallituksen esitysluonnos rinnastuu pitkälle eduskunnan vastaukseen EV 76/2024 vp. Luonnos poikkeaa edellä mainitusta erityisesti nikotiinipussien ja muiden savuttomien nikotiinituotteiden sallittujen tuoksujen ja makujen rajauksen osalta. Luonnoksessa sallittaisiin vain mentolin ja mintun maut.

Kaupan liitto pitää perusteltuna ja kannatettavana sallia vastuullinen ja valvottu savuttomien nikotiinituotteiden myynti Suomessa. On myös perusteltua rajata lapsia ja nuoria houkuttelevat maut sallitun myynnin ulkopuolelle. Kaupan liitto kuitenkin huomauttaa, että sallittujen makujen hyvin tiukka rajaaminen lisää riskiä siihen, että niitä aikuisten suosimia makuja, joita Suomessa ei sallita, haetaan jatkossa ulkomailta. Ulkomaanmyynnin osalta verotulot eivät kerry Suomeen. Jotta verotulot saataisiin Suomeen ja samalla harmaata taloutta kitkettyä, tulee savuttomien nikotiinituotteiden myynnin edellytysten olla kilpailukykyisiä suhteessa naapurimaihimme.

Esitysluonnoksen mukaan yksityishenkilö ei saisi tuoda maahan savuttomia nikotiinituotteita, joiden vähittäismyyntipakkausten merkinnät poikkeavat 39 a §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetystä, enempää kuin 1 000 grammaa. Kaupan liitto pitää aiheellisena rajoittaa verotonta matkustajatuontia. On kuitenkin erikoista, että rajaa on nostettu 1 000 grammaan 500 grammasta, joka sisältyi 13.10.2023 lausuttavana olleeseen esitysluonnokseen. Kaupan liitto pitää tärkeänä, että savuttomien nikotiinituotteiden kulutusta ohjattaisiin verottomasta matkustajatuonnista verollisen hankinnan suuntaan, jolloin varmistettaisiin verotulojen kertyminen Suomeen. Siksi olisi perusteltua laskea rajaa alkuperäisen ehdotuksen mukaiseen 500 grammaan.

Kaupan liitto pitää myös tärkeänä, että esitysluonnosta uudelleen tarkasteltaisiin tupakkajäljtelmien osalta. Tuotteet, joissa ei ole lainkaan tupakkaa tai nikotiinia, kuten energiapussit tai lakupiiput, tulisi jättää kokonaan tupakkalain ulkopuolelle. Energiapussit eivät ole tupakka- tai nikotiinituotteita, sillä ne sisältävät näiden ainesosien sijasta energiajuomien tavoin yleisesti käytettyjä elintarvikelisiä aineita, kuten kofeiinia. Näin ollen niiden sääntelyn tulisi tapahtua elintarvikelain puitteissa, kuten Ruotsissakin.

Lopuksi Kaupan liitto haluaa nostaa esille Valviran rekisteihin liittyvän ongelman, joka lisää nikotiinipussien myyjien hallinnollista taakkaa. Nikotiinipussien myyjille on laissa säädetty omavalvontavelvoite tarkistaa, että lain vaatimat ilmoitukset Valviraan on tehty ennen kuin tuote voidaan ottaa myyntiin. Nykyisin Valviran ylläpitämä rekisteri ei ole ajan tasalla, mistä aiheutuu merkittävää hallinnollista taakkaa yrityksille, kun käytännössä myyjän on oltava yhteydessä suoraan Valviraan asian selvittämiseksi. Kaupan liitto pitää tärkeänä, että Valviran rekisteri saatetaan ajantasaiseksi toimijoiden hallinnollisen taakan minimoimiseksi.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija